

C2 – LEE1

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

27 september 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de inzameling van landbouwfolie	1
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de opvolging van het protocol tot oprichting van een saneringsfonds voor stookolietanks	2
Vraag om uitleg van de heer Frans Peeters tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de waterbeheersing in het Grote Netebekken	
Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het onvoldoende onderhoud van waterlopen in Vlaanderen	3
Vraag om uitleg van de heer Jan Peumans tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de vervuiling op de Maas en het functioneren van het drinkwateralarmstelsel	8

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de inzameling van landbouwfolie

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de landbouwsector wordt nog altijd geconfronteerd met twee soorten afvalstoffen waarvoor blijkbaar maar geen oplossing kan worden gevonden. Enerzijds hebben we de afvalbanden, anderzijds de landbouwfolie.

Aangezien de aanvaardingsplicht voor landbouwfolies moeilijk uitvoerbaar bleek, hebben de producenten en de landbouwsector een beleidsplan uitgewerkt dat een oplossing zou moeten bieden. Intussen zijn er verschillende gemeenten die wel landbouwfolie willen inzamelen op het gemeentelijke containerpark. Sommige gemeenten laten deze afvalstof slechts binnen bepaalde periodes toe.

Een degelijke inzameling van landbouwfolies is absoluut noodzakelijk omdat de economische waarde, zoals toenmalig minister Peeters in het verleden al heeft aangegeven, voldoende hoog is om recyclage mogelijk te maken zonder dat hiervoor moet worden betaald. De vraag blijft echter waarom de organisatie van de inzameling van deze afvalstof zo moeizaam verloopt.

Mevrouw de minister, hebben uw diensten het beleidsplan over de inzameling van landbouwfolies dat door de producenten en de landbouwsector werd uitgewerkt, geëvalueerd? Wat waren de bevindingen?

Werden er ten gevolge van dit beleidsplan concrete maatregelen genomen voor de inzameling van landbouwfolie? Zo ja, welke maatregelen? Indien het beleidsplan niet gunstig werd geëvalueerd en er geen concrete maatregelen zijn genomen, wordt er dan een nieuw overleg gestart?

Hoe kunnen de landbouwers wier gemeente geen inzameling organiseert, hun landbouwfolie aanleveren? De economische waarde is immers hoog genoeg om geen kosten te maken bij de recyclage.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Frans Peeters: Ik sluit me aan bij deze vraag. Heel wat gemeenten ondervinden problemen met die

inzameling. Wat de kosteloosheid daarvan betreft, is er misschien wel een probleem met de verschillende soorten landbouwfolie. Zo is er traditionele landbouwfolie en de stretchfolie. Eigenlijk zou die folie gesorteerd moeten worden voor hij wordt aangeleverd voor recyclage. Dat betekent dat er bijkomende kosten moeten worden gemaakt. Voor de traditionele folie zijn er nagenoeg geen problemen. Dat verloopt kosteloos. Dat is echter niet het geval voor de stretchfolie. Misschien is het nuttig een overleg te organiseren tussen bijvoorbeeld de landbouwsector en Interafval. Daarbij kunnen suggesties worden gedaan en afspraken worden gemaakt.

De voorzitter: In Frankrijk heeft een gecoördineerde actie plaatsgevonden met de landbouwbedrijven onder de bevoegdheid van de prefect van het departement.

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Van den Eynde, u stelt uw vraag eigenlijk een beetje te vroeg. U verwijst heel terecht naar het afvalbeheersplan. Mijn diensten hebben dat ontvangen op 16 augustus 2007. Dat betekent dat de evaluatie daarvan nog bezig is.

Daarnaast hebben mijn diensten nog bijkomende informatie opgevraagd bij de producenten en de landbouworganisaties. Volgens een eerste beoordeling voldoet het plan in grote mate en is een voorwaardelijke goedkeuring door de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) waarschijnlijk. Ik kan echter nog geen definitieve conclusies trekken. Wij wachten op de antwoorden op de aanvullende vragen en op de maatregelen.

Het plan is opgemaakt voor een periode van drie jaar en bevat actiepunten waaronder het opzetten van een proefinzamelingssysteem in gebieden waar selectieve inzameling momenteel moeilijk ligt. In gemakkelijke gebieden worden al definitieve inzamelsystemen opgezet. In een eerste fase van een dergelijk project moet overleg gepleegd worden met de verschillende betrokkenen – waaronder de landbouworganisaties – en de federaties. Dat zijn de overbrengers, de verwerkers, de gemeenten en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. De voorbereiding daarvan start in het najaar 2007.

Als onderdeel van de goedkeuring van het afvalbeheersplan zal een werkgroep opgericht worden. De producenten en landbouworganisaties maken deel uit van deze werkgroep en zullen samen met de overheid minstens tweemaal per jaar de voortgang van het plan en de daaraan gekoppelde jaarlijkse actieplannen bespreken, evalueren en zo nodig bijsturen.

Afvallandbouwfolies zijn bedrijfsafvalstoffen, overeenkomstig artikel 5.2.2.1 van het Vlaams Reglement voor Afvalvoorkoming en -beheer (VLAREA). De gemeenten kunnen op vrijwillige basis of volgens het principe 'de vervuiler betaalt' de selectieve inzameling van afvallandbouwfolies organiseren. Als de gemeente dat niet wil doen, dan is de landbouwer op dit ogenblik genoodzaakt om privéophalers aan te spreken. Conform met wat ik zonet heb gezegd, is het wel de bedoeling om gedurende de looptijd van het plan en op basis van de opgedane ervaring tijdens de duur van de proefprojecten, een aantal extra inzamelingsmogelijkheden te organiseren.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Misschien ben ik wat vroeg met mijn vraag. Toch ben ik blij dat het dossier in een stroomversnelling zit. Ik hoop dat als u de oplossing hebt gevonden, we geen vragen meer moeten stellen over de landbouwfolies.

Minister Hilde Crevits: Over zaken die goed gaan, mag u ook vragen stellen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de opvolging van het protocol tot oprichting van een saneringsfonds voor stookolietanks

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, jammer genoeg moet ook over dit dossier telkens weer een vraag worden gesteld. Uiteindelijk gaat het om een dossier dat al jaren aansleept, zelfs van voor ik in het parlement zit. Ik stel deze vraag omdat er toch wel vooruitgang moet worden geboekt.

Mevrouw de minister, collega's, ik zal in het kort het probleem schetsen. Op 20 mei 2005 werd een protocol tussen de drie gewestministers van Leefmilieu afgesloten over een toekomstig saneringsfonds voor particuliere stookolietanks. Dat fonds zou een financiële bijdrage leveren bij saneringen uitgevoerd na 1 januari 2000. Het gaat dus toch om een heel lange periode. De mensen die met het probleem te maken hebben, zitten al een hele tijd op hun honger.

OVAM liet weten dat sanering van lekkende stookolietanks geen prioriteit meer zou zijn omdat er in de nabije

toekomst een beroep kan worden gedaan op het saneringsfonds voor stookolietanks. Twee jaar na het ondertekenen is het saneringsfonds er nog steeds niet.

Toch zijn vele gemeenten bereid gevonden om preventief oude stookolietanks te verwijderen. Ik weet dat er al heel veel acties zijn op het terrein. Ik vermoed echter dat hierbij ook nieuwe verontreinigingen aan het licht zijn gekomen.

Mevrouw de minister, het dossier zit muurvast. Ik weet ook dat minister-president Peeters tijdens de vakantie heeft gezegd dat het feit dat er nog geen federale regering is, niet bevorderlijk is voor het oplossen van dit dossier.

Mevrouw de minister, wat is nu de juiste stand van zaken inzake de uitvoering van het protocol van 20 mei 2005 tot oprichting van een saneringsfonds voor particuliere stookolietanks? Bent u al voorbereidingen aan het treffen om een eigen, Vlaams saneringsfonds op te richten, het zogenaamde plan B? Hebt u een zicht op het aantal gemeenten dat al gestart is met het preventief verwijderen van oude stookolietanks? Werden er ook nieuwe verontreinigingen vastgesteld? Zo ja, over welke omvang van verontreinigingen gaat het dan? Ik heb, ten slotte, toch wel vragen bij de opmerkingen van OVAM. Ze liet begin 2005 weten dat sanering van oude stookolietanks geen prioriteit is. Hoe gaat OVAM om met deze problematiek?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Van den Eynde, in mijn vorig leven werden inderdaad ook al dergelijke vragen gesteld. Zoals u weet, werden in 2005 door mijn voorganger onderhandelingen gestart tussen de federale en gewestelijke overheden en de stookoliesector om de oprichting van een dergelijk fonds mogelijk te maken via een samenwerkingsakkoord. Dat is ook absoluut de beste oplossing. Er werd effectief een protocol ondertekend. In de loop van 2006 en 2007 zijn er verschillende initiatieven genomen, ook door mijn voorganger, om de onderhandelingen te stimuleren. Ondertussen waren er echter ook federale verkiezingen.

Ik wens nog niet over te stappen naar het plan B. Ik wacht op de vorming van de federale regering om te weten wat de inzichten zijn van de nieuwe minister van Energie en om te weten of het spoor dat we wensen te volgen ook gevolgd zal worden, namelijk de financiering van het op te richten fonds via een extra heffing op de inning per liter gasolie. Ik weet dat het plan B bestaat. We zullen echter wachten op de vorming van de federale regering.

Een aantal jaren geleden, in 2004, is de gemeente Mortsel gestart met een preventief initiatief. Daar zijn

de voorbije drie jaar een 130-tal oude stookolietanks opgeschuimd en/of verwijderd. Dit project heeft navolging gevonden in de gemeente Lint en later in de provincie Limburg, met op kop de gemeente Leopoldsburg, waar er in de loop van 2005-2006 150 tanks werden gesaneerd. In circa 90 percent van de gevallen in Leopoldsburg werden de tanks na reiniging opgevuld met een inert materiaal. Bij de overige 10 percent die werden uitgegraven, was er geen enkele waarbij bodemverontreiniging werd vastgesteld. Sinds 2006 hebben een 20-tal Limburgse gemeenten dit initiatief overgenomen.

Bij een van de projecten in West-Limburg, in Beringen en een viertal omliggende gemeenten, werd melding gemaakt van circa 250 tanks, waarbij een kleine 15 percent van de mensen de tanks wil laten verwijderen. De meeste van de preventieve tanksaneringen zijn nog lopende zodat er vooralsnog geen samenvattend beeld kan worden gevormd. Op de plaatsen waar gecontroleerd werd, is er geen bijkomende bodemverontreiniging vastgesteld.

Het Vlaams Reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM) schrijft voor dat bij definitieve buitengebruikstelling de tank na ledigen en reinigen moet worden verwijderd of, indien dit technisch onmogelijk is, worden opgevuld met een inert materiaal zoals zand, schuim of beton. Van de projecten die werden afgerond, werd bij het ontgraven van de tank – in 10 tot 15 percent van de gevallen, zoals ik daarnet al zei – volgens de mij door de gemeenten overgemaakte informatie geen bodemverontreiniging vastgesteld.

Dan kom ik tot de opmerking over de prioriteit. In geval van urgentie en wanneer er een vermoeden is van een ernstig gevaar, worden door de OVAM aanmaningen verstuurd en gepaste acties opgelegd. Indien noodzakelijk neemt de OVAM ook ambtshalve voorzorgsmaatregelen. Bij het in gebreke blijven van de saneringsplichtige zal de OVAM eveneens ambtshalve optreden volgens de algemene principes en binnen het beschikbare budget. Precieze cijfers ter zake kan ik u momenteel echter niet geven. Daarvoor was het tijdsbestek wat te kort.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw de minister, ik vind het jammer dat u nog niet kiest voor het plan B. Het dossier sleept al zoveel jaren aan. Maar goed, dat is een politieke keuze. Ik garandeer u echter wel dat, indien er binnen het half jaar in de regeringsvorming geen vooruitgang komt in dit dossier, ik terug naar de commissie kom.

Minister Hilde Crevits: Ik ben me daar ten volle van bewust. Dit is een probleem dat ook mij zorgen baart. We zullen ijveren voor een oplossing.

De heer Patrick Lachaert: Het probleem is meege-deeld. Mocht het tot een regering komen waarvan be-

paalde partijen deel uitmaken, dan moeten ze dat probleem bij de onderhandelingen oplossen. Het is daar dat het moet gebeuren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Frans Peeters tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de waterbeheersing in het Grote Netebekken

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het onvoldoende onderhoud van waterlopen in Vlaanderen

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Frans Peeters: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, mijn vraag gaat over de waterproblemen in de Antwerpse Kempen, en dan vooral in het Netebekken. Naar aanleiding van een recente dijkbreuk van de Grote Nete in Balen wil ik de problematiek van de waterbeheersing opnieuw op de agenda plaatsen. Tweeënhalf jaar geleden heb ik deze commissie trouwens dezelfde problematiek aangekaart. De toestand is ondertussen niet stabiel gebleven, maar heel wat erger geworden. Het ergste is natuurlijk dat, zelfs als het droog weer is en de grachten normaal geen water meer bevatten, we door het kwelwater in het bovengedeelte van de Nete bij de minste regenval worden geconfronteerd met dijkbreuken en de ellende van dien, niet alleen voor de aanpalende landbouwpercelen, maar zelfs voor woningen in de onmiddellijke omgeving.

Ik zal niet uitweiden over het stroomgebied van de Grote Nete en de deelbekkens, maar zal meteen overgaan tot het schetsen van de problematiek. Vooral de jongste 2 tot 3 jaren – dus ik heb het niet over de massale overstromingen van 1998 in het Netebekken – zijn er heel wat overstromingen geweest in de diverse Netebekkengebieden. Valleigebieden kwamen onder water te staan. Die overstromingen zijn vooral het gevolg van het niet meer ruimen van slib, meestal omdat dit slib verontreinigd is. Daardoor neemt de bergingscapaciteit jaar na jaar af. Ook – en dat wil ik toch wel benadrukken – het niet tijdig, degelijk en frequent ruimen van kruid draagt bij tot dit waterprobleem. Nog een reden is het niet onderhouden van de dijken, waardoor er bij hevige regenval voortdurend gevaar is voor dijkbreuken. Ik kan u garanderen dat sommige dijken te vergelijken zijn met een gruyère-kaas. Misschien is een plaatsbezoek nodig om de mensen daarvan te overtuigen. Het gewest draagt ter zake

toch wel een verpletterende verantwoordelijkheid. Een laatste reden is uiteraard de toename van de verharde oppervlakte en de versnelde afvoer van hemelwater. Iedereen kent dat probleem voldoende.

Omdat het water en bijgevolg ook het slib van de Grote Nete verontreinigd is met zware metalen, ook een bekend probleem, wordt de bodem van de percelen die onder water komen te staan, ook met deze zware metalen verontreinigd, als gevolg van overstromingen. Daar zijn diverse rapporten over gemaakt, in opdracht van diverse gemeenten. Het gaat vooral over verontreiniging met cadmium en arseen.

De meest recente dijkbreuk toont aan dat de zuivering van de Molse en Scheppelijke Nete zo snel mogelijk moet gebeuren. Sinds een tiental jaren wordt het slib uit de waterlopen van eerste en tweede categorie niet meer geruimd. De laatste jaren wordt ook het kruid in de waterloop niet meer afdoende verwijderd. Het waterpeil zakt hierdoor nauwelijks in drogere periodes. Deze zomer hebben we dat aan den lijve kunnen ervaren. Evenmin wordt voldoende aandacht besteed aan de versterking van de oevers. Bovendien is de regio Balen gesitueerd in een waterkwelgebied, zodat er zelfs in droge perioden veel water moet worden afgevoerd. De minste bijkomende regenval zorgt dus, zoals nu het geval was, voor problemen. Hieruit blijkt alvast dat het punt 'ophouden van water in de bovenlopen' uit het integraal waterbeleid op dit ogenblik op een voor de landbouw maar ook voor bewoners in de onmiddellijke omgeving onaanvaardbare manier wordt ingevuld. De permanent hoog gehouden waterstand zorgt voor waterzieke gronden. Soms blijft het waterpeil zo hoog dat velden en weilanden dagenlang onder water staan, zodat maaien onmogelijk wordt en er schade wordt toegebracht aan de gewassen, terwijl er 5 jaar geleden nog geen enkel probleem was in de valleigebieden van de Nete.

Mevrouw de minister, welke dringende maatregelen denkt u te nemen om de bergingscapaciteit van de Grote Nete te herstellen? Welke initiatieven kunt u nemen om een goed en duurzaam beheer van de dijken te bewerkstelligen? Wat kunt u ondernemen zodat er tijdig en frequent kruid wordt geruimd? Welke integrale aanpak plant u op korte termijn om hogergenoemde problemen te voorkomen?

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, u zult het met me eens zijn dat de ruiming van waterlopen van groot belang is in de strijd tegen overstromingen. Slibruiming zorgt immers voor het behoud van het waterbergend vermogen van de waterlopen. Een waterloop met een dichtgeslibde bedding zal zeer snel overstromen omdat hij geen opvangcapaciteit meer heeft.

De voorbije jaren zijn heel wat waterlopen in Vlaanderen, onder meer, maar niet alleen, de Molse en de Scheppelijke Nete, niet meer geruimd. Er is een zeer zware achterstand opgebouwd. In 2005 werd reeds geraamd dat er een hoeveelheid slib van 13,4 miljoen kubieke meter of ongeveer 14,6 miljoen ton droge stof geruimd moest worden. De toestand is twee jaar later niet verbeterd, wel integendeel.

Volgens de Balense burgemeester Leysen van CD&V onderhouden de provincie en het Vlaamse Gewest de waterlopen niet of onvoldoende. Het kruid wordt niet verwijderd, het slib niet geruimd en het onderhoud van dijken is onbestaande. De gevolgen hiervan zijn dijkbreuken, zelfs bij droog weer. Zo moesten begin september van dit jaar brandweermannen de bres in de Grote Nete in Balen met zandzakjes dichten. Omwonenden maken zich terecht zorgen en verwachten nog meer problemen als het regenseizoen begint. Een mogelijke oplossing bestaat erin dat het Vlaamse Gewest gronden aankoopt – overstromingsgebieden – om het water op te vangen.

Mevrouw de minister, wordt overwogen om, onder meer in Balen, gronden aan te kopen om het water op te vangen? Hoe zal daadwerkelijk een beter onderhoud van dijken en waterlopen, het verwijderen van het kruid en het ruimen van het slib, gerealiseerd worden?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, ik ben blij dat u ons eraan herinnert dat deze vraag twee jaar geleden ook al is ingediend. Het gaat niet enkel om een lokaal probleem. Dit is enkel een voorbeeld. De problemen zijn het gevolg van de principes die in Vlaanderen worden toegepast.

Mevrouw de minister, het onderhoud van de dijken is een knelpunt, net zoals de bergingscapaciteit van water en de verhoging van het waterpeil. Het principe van water ophouden in de bovenloop wordt systematisch toegepast. Dat leidt vaak tot waterpeilverhogingen, met de nodige gevolgen van dien. Een ander punt is dat er verschillende projecten lopen om de ecologische toestand van waterlopen te verbeteren. Dat is op zich zeker positief. Maar ik heb al gemerkt dat bij deze grote projecten vaak het knelpunt van bergingscapaciteit niet van bij het begin wordt aangepakt. Dat lijkt me nochtans logisch. Om de ecologische situatie te verbeteren worden vaak ingrepen uitgevoerd. Het verwijderen en ruimen van kruid, slib en zandbanken is een ingreep van groot belang. Waarom gebeurt dat dan juist niet? Werken met meanderingen en vistrappen lost niets op, integendeel, ze brengen een waterpeilverhoging met zich mee. In Nederland pakt men de projecten om de ecologie van de waterlopen te verbeteren anders aan. Men neemt systematisch compenserende

maatregelen om het waterpeil net niet te verhogen. Bij ons is dat blijkbaar geen bekend principe.

Is het volgens u nuttig en haalbaar dat bij dergelijke projecten dadelijk rekening wordt gehouden met de bergingscapaciteit en -problemen? Is het mogelijk om die problemen op te lossen? Moet volgens u bij de studies over ecologieverbetering gezocht worden naar compenserende maatregelen zodat het waterpeil niet automatisch stijgt?

Als het waterpeil dan toch verhoogt en aanpalende percelen overstromen, met de gekende opbrengstverliezen als gevolg, op wie kan de landbouwer dan deze kosten verhalen?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts, dat is een ferme boterham. Ik vermoed dat de minister niet op al uw vragen zal kunnen antwoorden. U kunt het best een nieuwe vraag om uitleg indienen.

De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me aan bij mijn collega's betreffende het thema van de bergingscapaciteit. Ik heb echter ook kanttekeningen bij de vraag. Ik heb de afgelopen maanden ook de berichtgeving gevolgd. Wat in Balen gebeurt, is natuurlijk niet plezant. Toen burgemeester Leysen het woord dijkbreuk in de mond nam, vond ik dat wel overdreven. De Nete is in Balen en omgeving niet bedijkt. Er zijn vooral oude oeverwallen waarop vroeger slib werd gedeponeerd. Van echte dijken is er op die plaatsen niet veel sprake.

Ik wil het debat liever ten gronde voeren. We moeten het hebben over het integraal waterbeleid en over het feit dat dat door uw voorganger en door de voorganger van uw voorganger werd vertaald in de waterbeleidsnota's en in de ontwerpen van bekkenbeheerplannen of ondertussen ook in de bekkenbeheerplannen. Ik heb dat debat gevolgd voor de Nete. Er zijn daar moeilijke discussies gevoerd over wat dat nu is, het 'vasthouden' van water in hoger gelegen waterlopen. Dat is een zeer belangrijk en cruciaal debat. We moeten er maximaal naar streven om dat water in de bovenlopen vast te houden en er zo voor te zorgen dat verderop gelegen gebieden, waar dan meestal bewoning is, gevrijwaard blijven van overstromingen. Denk maar aan de overstromingen ter hoogte van Heist-op-den-Berg en Lier, en zelfs nog verder richting Mechelen.

Wat de bergingscapaciteit betreft, concreet het dossier-Scheps in Balen, waar de overstroming heeft plaatsgevonden: de administratie en de provincie Antwerpen hebben al veel werk verricht om daar extra natuur aan te kopen en extra gebieden in te richten om die bergingscapaciteit te realiseren. Ik stel voor om dat beleid van

het agentschap voort te zetten en om extra ruimte te creëren voor de rivieren in de bovenloop.

De voorzitter: Voor wat betreft de algemene waterproblematiek: u weet dat we op 8 november een dag over het water zullen hebben. De minister zal dan wellicht een overzicht geven van de situatie van de bekkenbeheerplannen op de diverse plaatsen. Zo zullen wij een structurele benadering krijgen en niet een benadering van een of ander apart bekken. Dat wil niet zeggen dat uw vraag niet belangrijk is. Vandaag wil ik het wel hebben over het aangekondigde onderwerp. Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Rombouts, we moeten kiezen: ofwel laten we uw zeer algemene vraag nu aan bod komen, ofwel stelt u een nieuwe vraag op. Als u het ermee eens bent, stel ik voor om het op die tweede manier aan te pakken.

Collega's, ik ben, zoals u weet, als minister bevoegd voor het bevaarbare gedeelte van de Grote Nete en het beheer van de waterlopen van eerste categorie. In de aanhef van uw vraag, mijnheer Peeters, verwijst u naar feiten die zich hebben voorgedaan op de Grote Nete, tweede categorie, onder beheer van de provincie Antwerpen. Voor zover ik weet en in tegenstelling met wat sommige kranten blijkbaar hebben gerapporteerd, zijn er geen dijkbreuken vastgesteld op de Grote Nete zelf, in het gedeelte dat onder mijn bevoegdheid valt. De Grote Nete in Balen valt onder de bevoegdheid van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Daar is de Grote Nete niet bedijkt.

In antwoord op uw eerste vraag kan ik u melden dat de waterproblematiek integraal en planmatig moet worden aangepakt. Dat was de teneur van de opmerkingen van mevrouw Rombouts en de heer Daems. Dat staat buiten discussie. Op 28 april 2006 droeg de Vlaamse Regering mijn voorganger op om de NV Waterwegen en Zeekanaal te gelasten een globaal inrichtingsplan voor de Grote Nete op te maken. Dit plan moet, tot op projectniveau, invulling geven aan de in het Sigmaphan vooropgestelde veiligheids- en ecologische doelstellingen en moet ook maximaal invulling geven aan lokale knelpunten en mogelijkheden. Op dit ogenblik bereidt de Vlaamse Milieumaatschappij in samenspraak met de NV Waterwegen en Zeekanaal een aansluitend uitvoeringsontwerp voor voor stroomopwaarts het Sigmaphan. Ik heb de VMM opdracht gegeven dit project, overeenkomstig de visie van het bekkenbeheerplan, bij voorrang uit te voeren.

Om de humane infrastructuur in de gemeenten die geheel of gedeeltelijk gelegen zijn in het stroomgebied van de Grote Nete te beschermen tegen overstromingen worden op dit ogenblik al meerdere projecten uitgewerkt door de Vlaamse overheid. Deze projecten kade-

ren binnen het vigerende beleidskader van zowel de Vlaamse als Europese regelgeving en van de Vlaamse waterbeleidsnota.

In het recent goedgekeurde bekkenbeheerplan van de Nete wordt de drietrapsstrategie ‘vasthouden-bergen-afvoeren’, waarvoor in Vlaanderen werd gekozen, ook voor het Netebekken uitgewerkt.

Door het beschermen en herstellen van waterconserveergebieden worden de natuurlijke vormen van waterconservering hersteld. Zo wordt het beheer van de Grote Nete stroomopwaarts de Hoolstmolen gericht op een vertraagde afvoer. Het beheer van de waterloop is daarmee ook in overeenstemming met andere beleidsvisies, onder andere met de speciale beschermingszones volgens de habitatrichtlijn.

Ook volgens het deelbekkenbeheerplan is het beleid gericht op vasthouden-bergen-afvoeren. Het water wordt vastgehouden in bovenstroomse waterconserveergebieden, zoals het Scheps/De Hutten, aangeduid als een speciale beschermingszone. Het ruimingsbeheer van een waterloop die is aangemeld als een speciale beschermingszone moet worden afgestemd op deze instandhoudingsdoelstellingen. Er is geen andere keuze.

Een tweede aspect is, zoals hier heel terecht werd opgemerkt, het verhogen van de bergingscapaciteit. Tussen Geel en de watermolen van Meerhout werkt de VMM in het kader van het vismigratiebeleid aan het herstel van de meanderende middenloop van de Grote Nete. Een meanderende rivier heeft een hogere bergingscapaciteit dan een rechtgetrokken rivier.

Als laatste stap komt het afvoeren aan bod. Daartoe worden de bodems van de Molse Nete, de Oude Nete, het Loffensvaartje en de Grote Nete gemaaid en wordt het kruid afgevoerd en gecomposteerd.

De volgende initiatieven kunnen genomen worden om een goed en duurzaam beheer van de dijken te bewerkstelligen. De dijken langsheen de bevaarbare Grote Nete moeten in twee sectoren onderverdeeld worden. In het gebied van Lier tot aan Hellebrug in Berlaar werden dijken aangelegd volgens het oude Sigmaplan. Ze dienen een stormtij te kunnen keren. De dijken zijn dus aan tij onderhevig. In het opwaartse gebied tot in Oosterlo te Geel werden de dijken langsheen de Grote Nete anders aangelegd. In dat gebied dienen de dijken geen stormtij te kunnen keren. De invloed van het getij reikt nog wel tot in Itegem, maar betekent in principe geen gevaar meer. De sector heeft dan weer meer te lijden van een te hoge afvoer.

Om in deze twee sectoren een goed en duurzaam beheer van de dijken te bewerkstelligen worden volgende initiatieven genomen. Voor de eerste sector, de sector tussen

Lier en Berlaar, worden de dijken volledig onderhouden door de afdeling Zeeschelde van Waterwegen en Zeekanaal nv, en dit moet gebeuren in overeenstemming met het bekkenbeheerplan. Voor sector twee, opwaarts Berlaar, wordt het onderhoud ook uitgevoerd door de afdeling Zeeschelde van Waterwegen en Zeekanaal nv, maar alle onderhoudswerken dienen te kaderen in het globale inrichtingsplan voor de Grote Nete. Hiermee bedoel ik dat enkel de dringende herstellingswerken zullen worden uitgevoerd bij problemen die een gevaar kunnen betekenen voor de veiligheid – zoals dijkbreuken – of voor de gebruikers: de fietsers en wandelaars. Alle andere onderhoudswerken zullen passen in een duurzaam beheer van de dijken.

Het grootste deel van het traject van de Grote Nete en de Molse Nete eerste categorie, is niet echt ingedijkt. Het gaat eerder over historisch gegroeide oeverwallen. In het normale onderhoudsprogramma van de waterlopen kunnen de dijken duurzaam beheerd worden. Ook te Meerhout en Balen werden recent kleinere werken uitgevoerd. Ik heb de opdracht gegeven aan de administratie om de opmerkingen die hier werden gemaakt, nauwkeurig op te volgen.

Er werd gevraagd wat er wordt ondernomen om tijdig en frequent kruid te ruimen. Wie de streek kent, heeft gemerkt dat de kruidgroei in de Kempense laaglandbeken in 2007 aanzienlijk was. De uitzonderlijk gunstige maand april zorgde voor een heel vroege kruidgroei – dat was trouwens in heel Vlaanderen het geval. De VMM heeft daarom de eerste maaibeurt in de Molse Nete met bijna een maand vervroegd ten opzichte van 15 juni, de richtdatum. Dit jaar werd de Molse Nete over een lengte van 7967 meter driemaal volledig geruimd. Dat gebeurde in de periodes van 23 mei tot 30 mei, van 6 juli tot 13 juli en van 29 augustus tot 5 september. Een deel van de Molse Nete, de Oude Nete en het Loffensvaartje werd samen over een lengte van 6364 meter twee keer volledig gemaaid. De Grote Nete werd over een lengte van 6793 meter gedeeltelijk gemaaid, waarvan de laatste 2962 meter zelfs handmatig omdat de waterloop gelegen is in een Europees beschermd habitatrichtlijngebied. Bij het ruimen van deze waterlopen dient rekening gehouden te worden met de instandhoudingsdoelstellingen voor de beschermde vissoorten zoals de beekprik. Er is geen andere keuze mogelijk. Voor het bevaarbare gedeelte van de Grote Nete werd de kruidruiming volledig uitgevoerd in augustus en begin september.

De integrale toekomstige aanpak is reeds terug te vinden in het goedgekeurde bekkenbeheerplan van de Nete. Dit plan neemt de drietrapsstrategie ‘vasthouden/bergen/afvoeren’ integraal over. Ik herhaal dat het beschermen en herstellen van waterconserveergebieden een belangrijke maatregel is in functie van het optimaal benutten van de natuurlijke vormen van

waterconservering. Het beheer van de waterloop moet in overeenstemming zijn met de geldende wetgeving, onder meer met de wetgeving over de speciale beschermingszones.

De problematiek in Balen valt onder al die richtlijnen en regels en is bijgevolg sterk verbonden met deze ter zake geldende beleidsvisies. Ik merk op dat de waterpeilbeheersing te Balen zeker ook beïnvloed wordt door externe factoren zoals de watertappingen op de Kempische kanalen en de verminderde oppompingen van grote industriële grondwaterwinningen. De tap staat onder beheer van de Provinciale en Intercommunale Drinkwatermaatschappij der Provincie Antwerpen (Pidpa) in samenspraak met het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) beheerder van belangrijke delen van het Scheps. Ik heb het Agentschap voor Natuur en Bos de opdracht gegeven om een evaluatie te maken van de gevolgen van een en ander. Zodra de resultaten er zijn, wordt u ervan in kennis gebracht.

Mijnheer Huybrechts, u stelde een specifieke vraag over de aankoop van gronden om het water op te vangen. In Balen koopt het ANB gronden aan in de vallei van de Grote Nete, voor het beheer en de ontwikkeling van de habitats. De aankoop en het beheer van percelen in die vallei belemmert geenszins de mogelijkheid om water op te vangen, want het beheer van de gebieden is heel goed te combineren met de overstromingsfunctie. Het ANB verwierf het laatste decennium een aanzienlijk deel van de vallei van de Grote Nete en van de zijlopen.

Stroomopwaarts voert Natuurpunt vzw samen met de provincie een Life-project uit. Daarbij gelden dezelfde principes. Stroomafwaarts Balen bezit de gemeente Meerhout gronden ter hoogte van Vlooyen in een natuurlijk overstromingsgebied van de Grote Nete.

Ter hoogte van het Malesbroek binnen de perimeter van het gelijknamige natuurinrichtingsproject worden op dit ogenblik grondverwerkingsonderhandelingen gevoerd. Op al deze gronden kan water geborgen worden zodat de bergingscapaciteit van de vallei van de Grote Nete versterkt kan worden. Het is de bedoeling om via een grondenbank het flankerend beleid uit te werken. Dat geldt zowel voor de aankoop, de vergoedingen als voor de grondenruil.

Wat uw vraag over het onderhoud betreft, verwijs ik grotendeels naar het antwoord dat ik aan de heer Peeters heb gegeven over het Netebekken, en specifiek het overzicht dat werd gegeven van de specifieke kruidruimingen die gebeurd zijn.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Frans Peeters: Mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord. Het probleem valt immers niet te

minimaliseren. Ik ben verheugd te vernemen dat er op 8 november de nodige aandacht aan zal worden besteed.

Ik meen dat over de bekkenbeheerplannen nog een en ander kan worden gezegd. Ik heb daar trouwens een vraag om uitleg over gesteld die werd omgezet in een schriftelijke vraag. Het is heel interessant om daarover van gedachten te wisselen. In afwachting van deze integrale aanpak, die verstandig is, is het noodzakelijk er de nodige aandacht aan te schenken vanwege het kwelwater, dat in Balen een externe factor is.

Er is inderdaad gemaaid, maar men kan op verschillende manieren maaien. In Balen en Mol maait men soms blokken, en sommige delen maait men niet. Men kan de helft afmaaïen, maar men kan ook 100 percent maaien. De lokale besturen en de burgers merken op dat de kruidruimingen niet efficiënt en niet effectief gebeuren, met als gevolg dat het water opgehouden wordt. Dan is er in de zomer bij de minste regenval een heel hoge waterstand met vernatting van de hele omgeving, dat op zich geen gevaar vormt voor de lager gelegen gebieden. Daar moet op korte termijn wel aandacht aan worden besteed. De inspectie moet dat eens grondig controleren.

Op dit ogenblik hebben de lokale besturen al raads- mensen gecontacteerd om de Vlaamse overheid in gebreke te stellen. Als we daar niet gepast op reageren, zal dat binnen enkele maanden ook effectief gebeuren. Ik heb een aantal gemeenten bevraagd en contact gehad met de burgemeesters. Ik ken er al twee die een raadsman onder de arm hebben genomen omdat ze vinden dat wat nu gebeurt, niet kan.

Als de lokale bestuurders contact opnemen met ambtenaren die verantwoordelijkheid dragen voor deze problematiek, krijgen ze dit laconieke antwoord: uw gebied is gedoodverfd om te fungeren als spons of als buffer, en daar kunnen we niets aan doen. Dit is geen antwoord aan een burgemeester of een schepencollege. Dit frustreert die mensen, en dan stappen ze naar een raadsman om te zeggen dat het Vlaamse Gewest niet het antwoord geeft dat ze verwachten.

Iedereen met gezond verstand staat open voor de problematiek van waterbeleid en de integrale aanpak, maar dan moet men ook weten wat men kan verwachten. Men verwacht enerzijds een luisterend oor, en anderzijds dat er inspraak mogelijk is bij de totstandkoming van de bekkenbeheerplannen. Dat gebeurt niet zoals het hoort. Ik ga daar nu niet op in, maar zal op 8 november hiermee participeren aan het debat.

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoop dat de maatregelen

die u nu en in de toekomst zult treffen, op korte termijn daadwerkelijk zullen helpen, zodat we binnenkort niet moeten horen dat in Balen en omgeving woningen onder water komen te staan. Ik denk dat u dan, zoals de heer Peeters heeft gezegd, juridische problemen zult krijgen.

De heer Patrick Lachaert: Het probleem moet integraal worden aangepakt, vanaf de bron van de rivier tot aan zijn eindpunt. Dat ontbreekt vandaag. Dat is de reden waarom een paar jaar geleden het systeem is opgebouwd van de stroomgebieden, de bekkens, de deelbekkens enzovoort. Dat moet dringend in functie komen. Er is een structuur nodig, en die is aanwezig, om het probleem op te lossen. Dat moet niet per gemeente worden opgelost maar vanaf het beginpunt, het hoogste stuk, tot aan het laagste stuk, waar het water in een andere rivier loopt.

Zelfs met de structuur die er vandaag is, is er geen studie aanwezig om het probleem op te lossen. Ik neem het voorbeeld van mijn gemeente. Begin 2000 hebben we 8 miljoen Belgische frank betaald aan een studie over de hydrologische situatie van de gemeente. We weten in detail tot de laatste gracht, hoe het precies zit, wat de niveaus zijn en welke berging er kan geschieden. Veel besturen en gemeenten verlaten zich op de gegevens van Aquafin, maar de studies van Aquafin gaan slechts tot niveau 4. Voor het bekijken van de algemene problematiek in Vlaanderen zijn er computermodellen. Die zijn in de praktijk niet toepasbaar op gemeentelijk niveau of in verband met de beheersing van het water van de Nete.

Er bestaat dus een structuur waar gebreken aan zijn bijvoorbeeld op het vlak van inspraak, zoals mijn collega zei. Er moet dringend een wetenschappelijke studie per gebied worden gehouden. Normaal gezien moet het water bovenaan worden tegengehouden zodat het zo traag mogelijk naar beneden loopt. Dat is een waterbouwkundige logica. Dat moet worden uitgebouwd.

Vandaag zitten alle gemeenten en andere besturen echter in vakjes, maar we moeten af van die vakjesmentaliteit. Dat is allemaal perfect op te lossen als er eerst een studie wordt gemaakt die wetenschappelijk onderbouwd is en als dan wordt gedaan wat moet gebeuren. Daarnaast moeten de waterlopen ook regelmatig worden onderhouden. Het is erg eigenaardig dat als het een lange periode niet heeft geregend, er toch overstromingen zijn door verstoppingen in buizen en dergelijke. Dat is te wijten aan een gebrek aan onderhoud.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, ik pleit ervoor om met de overheden een overeenkomst af te sluiten onder bepaalde voorwaarden. Dat zou een eerste belangrijke stap zijn. Ik heb heel goede ervaringen met het provinciebestuur van West-Vlaanderen, dat de wa-

terlopen op correcte wijze onderhoudt. Er is wel een probleem bij de gemeenten, en dan meestal een financieel probleem. Het verwijderen van slib en het onderhouden van de bermen zoals beschreven, kost een bom geld, niet één keer maar twee of drie keer per jaar. Dat is een knelpunt.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Frans Peeters: Mijnheer de voorzitter, wat mijn collega zegt, is een voorbeeld van vakjesdenken. Het hangt van gemeente tot gemeente af, en dat is nu net niet de bedoeling. We kaarten een probleem aan dat op korte termijn kan worden verholpen. Niet alle gemeenten verzamelen en voeren het slib niet af vanwege financiële problemen. Dat hangt af van de gemeente. Er zijn gemeenten die het wel doen, maar het gewest en de provincie dan weer niet. Ik ben voor een integrale aanpak, en die moet grondig gebeuren. We moeten echter ook op korte termijn oplossen wat we al kunnen oplossen. De omstandigheden verschillen dikwijls. Het probleem dat we vandaag aankaarten, heeft onder andere te maken met het waterkwelgebied. Daarover moet grondig worden nagedacht en over het niet goed ruimen van kruid.

Minister Hilde Crevits: Er kan op een ander moment een grondig debat worden gevoerd over het ruimen van kruid. Dit interesseert de gewone mensen zeer sterk. De systemen van kruidruiming over de verschillende niveaus heen moeten op elkaar worden afgestemd. Dat zou al veel helpen. Dit kunnen we bespreken tijdens de discussie over integraal waterbeheer.

De heer Patrick Lachaert: Mijnheer Callens, de oude watercultuur is te denken in vakjes van het gewest, de provincie, de gemeenten en niet benoemde waterlopen. We moeten dit alles samenbrengen, anders zal het probleem nooit worden opgelost.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Peumans tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de vervuiling op de Maas en het functioneren van het drinkwateralarmstelsel

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik stel deze vraag vanuit mijn bezorgdheid voor de Maas, die heel belangrijk is voor de drinkwatervoorziening. Ongeveer 6 miljoen mensen maken daar gebruik van.

Er zijn een aantal incidenten geweest waarbij de Maas werd vervuild, al dan niet aan Waalse, Vlaamse of Nederlandse kant. De Maas vloeit gedeeltelijk door Voeren en komt zo terecht in Belgisch en Nederlands Limburg. Vervuilingproblemen die hogerop plaatsvinden, hebben dan ook een onmiddellijke weerslag.

Er heeft zich een incident voorgedaan in 2006. Uit een antwoord van toenmalig minister Peeters op een vraag van de heer Daems bleek dat de analysetermijnen intussen zijn versneld. Daarnaast zou binnen de Internationale Maascommissie de informatie-uitwisseling over land- en gewestgrenzen moeten verbeteren. Daarom zou een trimesteriële vergadering worden ingelegd om de implementatie van de informatie-uitwisselingssystemen op te volgen. Er zou ook een transnationale alarmoefening worden georganiseerd tijdens het eerste kwartaal van 2007. Mevrouw Van den Eynde heeft daar op 25 maart 2007 een vraag over gesteld. Uit het antwoord daarop bleek dat die oefening zou worden uitgesteld tot de lente van 2007. Het antwoord van toenmalig minister Peeters luidde als volgt: "In een breder kader wordt momenteel gewerkt aan een uitbreiding en optimalisatie van de bestaande procedures voor waarschuwing en alarmering binnen de Internationale Schelde- en Maascommissies."

Begin 2007 was er opnieuw een spraakmakend incident op de Maas, bij een storing van een zuiveringsinstallatie van het chemische bedrijf Chimac-Agriphar in Ougrée, vlakbij Luik. Daarbij waren chloorpyrifos en cypermethrine vrijgekomen in de Maas. Dat had uiteraard zware gevolgen voor de kwaliteit van de drinkwatervoorraad, voor het visbestand en voor de veiligheid van de zwemmers.

De lozing werd de dag zelf opgemerkt door de Waalse milieupolitie en overgemaakt aan de VMM. Het bedrijf zelf meldde de lozing officieel pas dagen later aan de Waalse milieupolitie. De Waalse overheid maakte het diezelfde dag kenbaar en stelde een zwem- en visverbod in. Dat was op 3 augustus. Ook in Nederland was vissen en zwemmen in de Maas verboden.

Op 6 augustus werden controles gedaan in het Vlaamse Gewest. In Limburg werden controleurs langs de Maas rondgestuurd om vissers te wijzen op de vervuiling. Voeren werd over het hoofd gezien, maar dat probleem is binnenkort wellicht opgelost als Voeren opnieuw bij Luik wordt ingelijfd. Het ging daar in het bijzonder over de Maas en over de bijrivier de Berwijn. Daarin werden dode vissen gevonden, wat voor de rest van Limburg niet het geval was. Ook de kanalen die door de Maas worden gevoed, kregen met de vervuiling te maken.

Half augustus deden zich gelijkaardige maar kleinschaligere voorvallen voor. Zo was er een illegale lozing van koolwaterstof in de streek van Hoei, tussen Bas Oha en Tihange. Op maandag 3 september was er een vervuiling

met brandstof te Fragnée. Ondanks alle goede voornemens blijft het risico op vervuiling van de Maas dus permanent aanwezig.

Mevrouw de minister, hoeveel van die geplande trimesteriële vergaderingen zijn er al geweest, en hoe werd de implementatie van het systeem daar geëvalueerd? Heeft de transnationale alarmoefening waarvan sprake plaatsgevonden? Ik woon op de grens tussen Nederland, Vlaanderen en Wallonië. De Franstaligen spreken geen Nederlands, en de Nederlanders kennen geen Frans, met alle gevolgen van dien. Dat lijkt misschien belachelijk, maar het geeft aanleiding tot allerlei ingewikkelde situaties.

Mevrouw de minister, na het voorval in Ougrée bleek dat de informatiedoorstroming volgens afspraak was verlopen. Is daar een evaluatierapport over gemaakt? Zo ja, kan het Vlaams Parlement dat inzien? Hoe zult u in de toekomst voorvallen zoals dat in de Voerstreek vermijden? Hoe wordt de vissers ontraden om te vissen? Hoe werd hen dit meegedeeld?

De Waalse overheid wil de geleden schade verhalen op het bedrijf. Het gaat dan over de kosten van de laboratoriatests. Zal de Vlaamse overheid dat ook doen? Volgens het persagentschap Belga gaf u de opdracht om de gemaakte kosten en de geleden en mogelijks nog te lijden schade nauwkeurig op te meten. Moet en zal hierover overleg worden gepleegd met de Waalse regering?

Zijn er bij de latere voorvallen vervuilende stoffen in de Vlaamse waterwegen terecht gekomen? Zo ja, werd de Vlaamse overheid toen tijdig op de hoogte gebracht? Werd de bevolking in deze gevallen, ook in Voeren, tijdig geïnformeerd?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb de toenmalige minister van Leefmilieu inderdaad tweemaal onder-vraagd over deze problematiek.

Meer dan een jaar geleden werd Vlaanderen geconfronteerd met een nogal ernstig cadmiumincident. Ook u, mijnheer de voorzitter, hebt daar toen een actuele vraag over gesteld. De verontwaardiging was toen zeer groot, vooral omdat Wallonië al twee maanden op de hoogte was van de verontreiniging en het toch de Nederlandse autoriteiten waren die Vlaanderen geïnformeerd hebben over de problemen. Het is dus zeker geen Limburgs, maar veeleer een communautair probleem. Het zegt veel over het milieubeleid in Wallonië.

Uit het voorval wilde de Vlaamse overheid toch lessen trekken. Zo werden verscheidene overlegvergaderingen

belegd. Ook u, mevrouw de minister, hebt naar aanleiding van een nieuw incident in augustus vergaderingen georganiseerd. Zo zou er een taskforce in het leven worden geroepen, die vooral zou moeten instaan voor bijsturing en opvolging van de procedures.

Op 15 maart heb ik toenmalig minister Peeters hierover opnieuw ondervraagd, meer bepaald over de werking van de Internationale Maascommissie, omdat de alarmprocedure een jaar na de feiten blijkbaar niet werkte.

Mevrouw de minister, de heer Peumans heeft een heleboel vragen gesteld. Ik ben benieuwd naar uw antwoord. Ik zal de vragen niet allemaal herhalen. Toch vind ik dat de Vlaamse overheid zich burgerlijke partij moet stellen in de zaak van deze verontreiniging. Die verontreiniging doet zich ook voor in het Vlaanderen, in het Albertkanaal en in het Kempisch kanaal.

Ik heb ook vragen bij de alarmprocedure. Werkt die nu? Als de milieupolitie iets niet tijdig doorgeeft of als een bedrijf zelf nalaat om te melden dat de zuiveringsinstallatie niet goed werkt, is het natuurlijk zeer moeilijk om kort op de bal te spelen en de alarmprocedure op te starten. In de loop van 2007 was er een oefening gepland. Is die ook gehouden? Indien ja, wat zijn dan de bevindingen? Hebben we daar lessen uit getrokken? Welke maatregelen werden genomen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, collega's, in het persbericht van mijn voorganger minister Peeters werd gesteld dat, om tot betere afspraken en een betere kennis van elkaars procedures te komen, er trimestrieel, parallel met de Internationale Maascommissie, een coördinatievergadering georganiseerd zou worden tussen de Vlaamse en de Waalse bevoegde administraties. Formeel hebben de vergaderingen nog niet plaatsgevonden. Toch waren en zijn er regelmatige contacten tussen de formeel aangeduide contactpersonen van het Waalse Gewest en het Vlaamse Gewest en is de alarmprocedure in de praktijk operationeel. Ik kom daar later nog op terug als het gaat over het voorval in augustus.

Als de VMM een ongewone concentratie van een gevaarlijke stof meet in een gewestgrensoverschrijdend oppervlaktewater, wordt dit gemeld aan de Waalse overheid. Omgekeerd gebeurt hetzelfde. In verband met de pesticidencalamiteit in Ougrée verliep de communicatie tussen de gewesten en Nederland vlot. Stelselmatig gaf de VMM de resultaten van de door haar verrichte analyses door aan het Waalse Gewest en de Nederlandse overheid. Omgekeerd kreeg de VMM ook frequent informatie vanuit Nederland en Wallonië. Het zou nuttig zijn om de trimestriële vergadering te houden, al was het maar om de procedure formeel te laten bekrachtigen binnen de Internationale Maascommissie.

Zoals afgesproken door de Internationale Maascommissie is in week 17 van 2007 een proefalarm gehouden op initiatief van het Waalse Gewest om de procedure voor waarschuwing en alarmering te testen. Het alarm werd door de Waalse hoofdwaarschuwingspost verspreid op woensdag 25 april 2007 om 17 uur. De gemelde calamiteit betrof een incident in de grensstreek tussen Frankrijk en Wallonië. Nederland en Vlaanderen waren dus niet onmiddellijk betrokken partij, maar zouden bij een echte vervuiling enkele dagen later getroffen zijn geweest. De Vlaamse hoofdwaarschuwingspost, de permanentie van de Antwerpse Waterwerken, ontving verscheidene faxberichten tussen 17.12 uur en 23.51 uur. Alle berichten werden op 26 april 2007 om 7.49 uur door de Vlaamse hoofdwaarschuwingspost via mail gezamenlijk doorgezonden aan de VMM en nv De Scheepvaart. Er werden geen verdere acties ondernomen omdat het de bedoeling was een oefening te houden om te zien of alle instanties iedereen wel tijdig verwittigden.

Na het voorval in Ougrée verliep de communicatie tussen de gewesten en Nederland vlot. Wel blijft het betreurenswaardig dat het bedrijf pas op 2 augustus heeft gemeld wat er precies gebeurd was op 31 juli. Het waarschuwingssysteem van de Internationale Maascommissie had op 1 augustus reeds melding gemaakt van een toen nog beperkte vissterfte, echter zonder dat de oorzaak bekend was. Precieze gegevens werden door de Waalse milieupolitie via dit waarschuwingssysteem op 2 augustus gemeld. Ook in Vlaanderen was er een informatie-uitwisseling tussen nv De Scheepvaart, het ANB, de Antwerpse Waterwerken en de VMM.

Op 3 augustus heeft de VMM controlestalen genomen. Dat was het begin van een wekenlange inspanning om de verontreinigingsgolf in de Maas, het Albertkanaal en de Kempense kanalen op te volgen. Mijnheer Peumans, u hebt zelf verwezen naar de resultaten van die campagne, die te vinden zijn op de website van de VMM. Naargelang er nieuwe analyseresultaten binnenkwamen, werden de gegevens geactualiseerd.

Er is meermaals gerapporteerd en overleg gepleegd op mijn kabinet, zoals mevrouw Van den Eynde daarnet opmerkte, met de verantwoordelijken van de voornoemde instanties. In functie hiervan zijn telkens maatregelen genomen. Ik kom straks nog op die maatregelen terug. De rapporten en verslagen die zijn opge maakt kunnen vanzelfsprekend, indien u dat wenst, ter beschikking worden gesteld.

Mijnheer Peumans, zoals u al opmerkte, ligt de Voerstreek, als meest stroomopwaartse grondgebied van Vlaanderen aan de Maas, het dichtst bij het lozingspunt in Ougrée. Om deze reden werd de Voerstreek, net voor Eisdien, als eerste, en enkele dagen eerder dan de rest

van Vlaanderen, geconfronteerd met de verontreiniging in de Maas. Door de laattijdige meldingen van de precieze omvang van de lozing door het Waalse bedrijf kwam de melding via de Internationale Maascommissie, samen met de persberichten uit Wallonië en Nederland, vrijwel gelijktijdig met de vaststellingen ter plaatse dat stervende en dode vissen stroomafwaarts op de Maas dreven.

De Voerense beleidsverantwoordelijken – de burgemeester heeft er de media mee gehaald – hebben onmiddellijk de aandacht gevestigd op de precaire situatie in de Voerstreek, zodat de calamiteit zeer efficiënt en snel onder de aandacht van het brede publiek werd gebracht. Ik wil er wel op wijzen, mijnheer Peumans, dat het Agentschap voor Natuur en Bos tijdens het weekend van 4 en 5 augustus 2007 via de lokale boswachters vissers op het terrein heeft gewaarschuwd en heeft ontraden om te zwemmen en te vissen in de Maas in de Voerstreek, en ook om vissen te consumeren. Ik heb dat meermaals nagevraagd. Er werd me formeel bevestigd dat de Voerstreek daarbij niet werd vergeten. Behalve in de Voerstreek waren boswachters ook langsheen de Grensmaas en op de Kempische kanalen in verhoogde staat van paraatheid en op het terrein aanwezig om vissers te waarschuwen en hen ook te ontraden om te vissen in de Maas.

Wat de communicatie betreft, is er een reeks van maatregelen genomen. Met twee persmededelingen, op 6 en 9 augustus, werd breed gecommuniceerd over de vervuiling in de Grensmaas en de Kempische kanalen in Vlaanderen. In eerste instantie werd het zwemmen, het hengelen en het consumeren van gevangen vissen ontraden. Er zijn wel geen erkende zwemzones aan de Maas. In tweede instantie werd het consumeren van vissen uit de Grensmaas en de Kempische kanalen ontraden. Gelet op de ecotoxiciteit van de geloosde pesticiden op ongewervelde organismen was het noodzakelijk om ook gebruikers van Maas- en kanaalwater voor visvijvers, viskwekerijen en natuurgebieden individueel te contacteren en hen te sensibiliseren om de watertappingen stop te zetten, zolang de VMM verhoogde pesticidenconcentraties mat. Alle bedrijven langs het Albertkanaal die het water gebruiken in hun productie of als proceswater, werden eveneens individueel op de hoogte gebracht.

Het is wel zo, zoals u hebt kunnen lezen, dat het water zich heel traag heeft verplaatst en de verdunning tegelijkertijd mee is geëvolueerd, zodat dat water pas heel wat dagen later in het Albertkanaal is terechtgekomen.

De voornoemde persmededelingen zijn ook consulteerbaar op de websites van het ANB en op de websites van koepelverenigingen van vissers, waaronder de Vlaamse Roofvisfederatie en de Vlaamse Vereniging van Hengelsport Verbonden. De persmededelingen werden door de Provinciale Visserijcommissie van Limburg verzonden aan haar leden, met het verzoek om de vissersclubs en de vissers in de provincie te informeren en te sensibiliseren

over de ingestelde maatregelen op de Grensmaas en de Kempische kanalen. Bij het infoloket voor de openbare visserij van Limburg en Antwerpen konden vissers, vijverbeheerders en viskwekers terecht met vragen over de verontreiniging en over de genomen maatregelen.

Gedurende de maand augustus hebben boswachters langsheen de Grensmaas en de kanalen voort hengelars gesensibiliseerd en ontraden om vis uit deze wateren te consumeren. In totaal heeft het ANB voor deze verhoogde staat van paraatheid en waarschuwing van de bevolking 160 uren van niveau C – boswachters – gepresteerd, waarvan 59 uren binnen de reguliere dienst en 91 uren als buitengewone dienst. Voor de coördinatie, de visserijbiologische ondersteuning en de sensibilisering met betrekking tot de preventieve maatregelen werden bijkomend 59 uren van niveau A – visserijbioloog – en 9 uren buitengewone dienst, in het weekend, gepresteerd.

Dan kom ik tot de derde vraag. De beleidsraad van het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) nam op 10 september kennis van de resultaten van de toetsing van de richtlijn 2004/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende milieuaansprakelijkheid inzake het voorkomen en herstellen van milieuschade aan het Chimacincident. De VMM en het ANB zullen mijn kabinet een overzicht bezorgen van de gemaakte administratieve kosten naar aanleiding van dit voorval. Het departement LNE zal de procedure uittekenen voor de terugvordering van deze kosten bij het bedrijf. Het departement is ook begonnen met de opmaak van een draaiboek, in overeenstemming met de milieuschaderegeling, dat moet worden gevolgd bij milieu-incidenten.

Dan kom ik tot de latere voorvallen. In de omgeving van Hoei werd de Maas over enkele kilometers vervuild met een koolwaterstof in de nacht van maandag 13 op dinsdag 14 augustus. Diverse ploegen van de civiele bescherming van Crisnée en de brandweer van Hoei waren vanaf dinsdagochtend aan de slag om de pollutie tegen te gaan. De oorzaak was mogelijk de ontgassing van een schip of een opzettelijke lozing van afvalolie. Dit incident had geen noemenswaardige impact op Vlaams oppervlaktewater en de drinkwaterproductie in het Antwerpse kwam niet in het gedrang.

In de Maas, ter hoogte van de brug van Fragnée te Luik, werd op 3 september een vervuiling met brandstof vastgesteld. Mogelijk betrof het brandstof afkomstig van een boot. De Waalse SOS Pollution werd gewaarschuwd, en de civiele bescherming kwam ter plaatse om de vervuiling af te bakenen en de brandstof op te ruimen. Dit incident had evenmin een noemenswaardige impact op het Vlaams oppervlaktewater. De brandstof breekt snel af, en de drinkwaterproductie kwam niet in het gedrang. Bij dergelijke incidenten volgen de Antwerpse Water-

werken nauwgezet de impact van de vervuiling op om de waterinname te beveiligen.

Het incident te Hoei werd op 14 augustus gemeld via het meldingssysteem van de Internationale Maascommissie door de Division de la Police de l'Environnement te Luik. Met betrekking tot de verontreiniging van 3 september werd geen waarschuwing via het meldingssysteem van de Internationale Maascommissie ontvangen, wellicht omdat de SOS Pollution zeer snel beperkende maatregelen heeft kunnen nemen. Aangezien er geen noemenswaardige impact op het oppervlaktewater in Vlaanderen werd verwacht, werd geen verdere actie ondernomen.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Ik dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister. Ik heb nog een vraag bij punt drie. Zullen dergelijke kosten systematisch worden verhaald op de bedrijven die de problemen veroorzaken?

Minister Hilde Crevits: In dit geval lijkt me dat logisch. Chimac heeft zelf aangekondigd dat het de schade zou vergoeden. Straks bespreken we hier nog het ontwerp van milieuschadedecreet. Ik stel voor dat alles volgens de geëigende procedure gebeurt.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Als ik al die incidenten bekijk, mevrouw de minister, vind ik dat het tijd wordt dat de Vlaamse Regering de Waalse overheid een brief stuurt om te zeggen dat haar milieubeleid flink faalt. Ik vind dit schandalig. Ons drinkwaterbeleid wordt echt beïnvloed door al de verontreiniging in Wallonië. Het wordt tijd dat we hen op de vingers tikken.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de voorzitter, dat was echt niet de reden van mijn vraag om uitleg. Ik ben het daar totaal niet mee eens. In al mijn contacten met Wallonië als burgemeester en schepen van Leefmilieu was er overleg en communicatie. Dit is een voorval uit de bedrijfswereld dat veel te laat werd gemeld. De Walen realiseren goede initiatieven, zelfs beter dan de Vlamingen. Mevrouw Van den Eynde, u maakt een zwart-wittekening.

Minister Hilde Crevits: Het blijft superbelangrijk dat het alarmsysteem werkt bij calamiteiten. Het heeft goed gewerkt. We moeten erop toezien dat dat een automatische wordt. Als er pollutie ontstaat, moeten we die snel detecteren en de verantwoordelijken vinden. Ik heb dat al aangekondigd: we zullen alles in het werk stellen om de procedure zo snel mogelijk te formaliseren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
